

Romuald Schild, Halina Królik, Zofia Sulgostowska, Andrzej J. Tomaszewski

Zwoleń, woj. radomskie. Stanowisko "Strzelnica"

Informator Archeologiczny : badania 20, 15

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZAGWIZDZIE, gm. Murów
woj. opolskie

Wojewódzki Konserwator Zabytków
Biuro Dokumentacji Zabytków
w Opolu

Badania prowadziła mgr Edelgarda Foltyn, przy współpracy mgr mgr Anny Kowalskiej i Eugeniusza Foltyna, pod nadzorem naukowym doc. dr. hab. Zbigniewa Bagniewskiego. Finansował WKZ i HDZ w Opolu. Pierwszy sezon badań. Osadnictwo mezolityczne i neolityczne.

Stanowisko położone jest w zachodniej partii centralnego obszaru wydnowego Równicy Stobrawskiej. Usytuowane jest ono na przekształconej przez orkę wydmlę, na południe od zabudowań wsi Zagwizdzie /w jej części zachodniej/.

Badania objęły część centralną i południową stanowiska. Przebadano powierzchnię 30 m². Materiał zabytkowy wystąpił w warstwie humusu piaseczystego i w warstwach piasków - do głębokości 60 cm od powierzchni. Łącznie uzyskano ponad 140 wyrobów krzemlennych, 1 kamienny, 175 ułamków naczyń glinianych. Materiał krzemlenny wystąpił w układzie bezkrzemieniowym. Pod względem typologicznym można w nim wydzielić formy mezolityczne /rdzenie mikrolityczne o zmienionej orientacji, wiórki mikrołuskane, w tym poprzecznie łamane, smukły trójkąt nierównoboczny z retuszem trzeciego boku, skrobacz, fragment tyczka-ka łukowatego/ oraz wyroby o pokroju neolitycznym /rdzeń podstożkowaty, masywne atypowe ryłce, wiertnik, drapacz skośnikowy/. Neolityczny materiał zabytkowy reprezentowany jest również przez fragmenty naczyń, które w postaci bardzo rozdrobnionej, skupiały się głównie w części środkowo-wschodniej przebadanego obszaru. Występują wśród nich sporadycznie ułamki zdobione - ornamentem plastycznym /gwizdki, listwa z odciętymi dołkami palcowymi/ i kłutym /?/.

Niektóre parametry neolitycznych wyrobów krzemlennych /masywność i atypowość narzędzi, brak typowego półurłowca i narzędzi, obecność rdzeni zaczątkowych/ mogą wskazywać na ich pracowniany charakter.

Na obecnym etapie opracowania trudno jednoznacznie określić przynależność kulturową materiału zabytkowego. Z pewną dozą prawdopodobieństwa sugerować można powiązania mezolitycznych wyrobów krzemlennych z kulturą chojnicko-pledkowską, a zabytków neolitycznych z kręgiem nadnajsajkim.

Materiały przechowywane są w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu oraz w HDZ w Opolu.

Badania nie będą kontynuowane.

ZAWIEŚCIE, gm. Góra Śląska
woj. łódzkie
Stanowisko 1

petre
okres wpływów rzymskich

ZWOLEN
woj. radomskie
Stanowisko "Strzelnica"

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie
Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Epoki Kamienia

Badania prowadzili: prof. Romuald Schild i mgr Halina Królik /IHKM PAN/ oraz dr Zofia Sulgostowska i mgr Andrzej J. Tomaszewski /PMA/. Finansował WKZ w Radomiu, Czwarty sezon badań. Środkowopaleolityczne stanowisko łowieckie.

Wykop I. Kontynuowano prace wewnątrz plańnicy kończąc eksploatację arów: III ów. B i D oraz IV ów. A, B, D na głęb. ok. 3 m od powierzchni gruntu poza plańnicą. Po mechanicznym usunięciu jałowego nadkładu prowadzono prace w południowej części plańnicy na arach: V ów. C, D i VI ów. C, a przerwano je na głęb. ok. 2 m od powierzchni nie osiągając spągu utworów. Dotychczas w wykopie I przebadano 240 m².

Wieloletnie obserwacje stratygraficzne pozwoliły wyróżnić X lub XI cykl wcinania się cieków /wąwozów/ i akumulacji utworów w ich łożyskach. Zjawiska te były wynikiem przemian klimatycznych ostatniego zlodowacenia /wistuliana/, co zostało potwierdzone serią dat termoluminescencyjnych.

W toku prac odkryto 98 miejsc występowania materiałów krzemlennych i kostnych, z czego 56 to skupiska i pojedyncze okazy kości zwierzęcych /m. in. mamuta i głównie konia/. Uzyskano 42 wyroby z krzemienia /głównie czekoladowego/, wśród których stwierdzono: odłupki /18/, wióry /2/, łuski /14/, rdzeń mikrolityczny /zapewne na wtórnym złocie/ oraz 7 narzędzi /odłupek tuskany, zgrzebia - 4, nóż obustronny w typie prądniczka oraz płaszcz obustronny - niewykończony/. Analiza wykazała na kilku krzemieniach ślady użytkowania powstałe w trakcie pracy.

Wykop II. Został założony ok. 140 m na wschód od wykopu I w celu zbadania zasięgu stanowiska. Przebadano powierzchnię 27 m² /2 x 3 m/ stwierdzając występowanie na tym obszarze kopalnych wąwozów z utwo-